

Informatie over dit document

1.	Status document:	Intern bespreekdocument
2.	Documenteigenaar team:	Team risicogericht grootschalig testen
3.	Documenteigenaar medewerkers:	5.1.2e
4.	Waar is dit document opgeslagen?	G:\Testen en traceren\5. Grootschalig risicogericht testen\Opschalen
5.	Versie datum	12 februari 2021

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Wat is het doel van opschalen grootschalig risicogericht testen?.....	3
3	Uitgangspunten en randvoorwaarden voor starten met grootschalig risicogericht testen.....	5
4	Wat verstaan we onder opschalen?.....	7
5	Hoe ziet het proces grootschalig risicogericht testen eruit?.....	9
6	Besluitvorming opschalen.....	11
7	Welke partijen zijn betrokken en welke rol/verantwoordelijkheid past daarbij?.....	13
	BIJLAGEN.....	15

CONCEPT - BESPREEKDOCUMENT

1 Inleiding

Testen blijft een belangrijke pijler in de bestrijding van Covid-19. De komende periode, totdat voldoende mensen zijn gevaccineerd, zal het van belang blijven dat er voldoende testcapaciteit is om zicht te houden op het virus en zo maatschappelijke en economische activiteiten weer meer mogelijk te maken. Het kabinet wil in 2021 het testbeleid doorontwikkelen naar meer gericht, grootschalig, en/of frequent testen van mensen zowel met als ook zonder klachten. Grootschalig risicogericht testen is een van de instrumenten om een bijdrage te leveren om het virus onder controle te krijgen. In dit document beschrijft VWS de eerste aanzet voor de kaders van het grootschalig risicogericht testen.

2 Wat is het doel van opschalen grootschalig risicogericht testen?

Doelstelling

Het doel van grootschalig risicogericht testen is om in gebieden waar een hogere infectiedruk is of dreigt Covid-19 besmettingen op te sporen, daarmee beter inzicht te krijgen op de (verspreiding van) het virus, en ketens van besmettingen te verbreken. Naast mensen met klachten (symptomatisch), worden ook mensen zonder klachten getest (asymptomatisch). Hierdoor kan mogelijke circulatie vroegtijdig worden opgespoord. Om deze ketens van besmettingen te kunnen verbreken is uitsluitend inzetten op grootschalig testen niet voldoende. **Cruciale randvoorwaarden om grootschalig risicogericht testen succesvol te laten zijn, zijn een hoge testbereidheid en een hoge naleving van quarantaine- en isolatiemaatregelen.** Deze zijn dan onlosmakelijk verbonden met en daarmee een integraal onderdeel van grootschalig risicogericht testen.

Kanttekeningen

- **Infectiedruk omlaag brengen**

In het 98e OMT advies wordt aangegeven dat met grootschalig testen niet de infectiedruk omlaag kan worden gebracht. Om het virus terug te dringen is het essentieel dat **1) mensen meewerken aan het BCO, 2) in quarantaine gaan bij klachten en 3) bij een positieve test in isolatie gaan.** Uit onderzoeken blijkt dat het **omlaag brengen van infectiedruk alleen mogelijk is als er zeer frequent wordt getest (2-3 dagen).**

- **Massaal testen is geen bestrijding en kan niet andere bestrijdingsmaatregelen vervangen (98e OMT advies)**

Naast het testbeleid en grootschalig risicogericht testen blijven andere bestrijdingsmaatregelen noodzakelijk om het virus in te dammen. Uitsluitend grootschalig testen is geen oplossing.

- **Testen om de samenleving te openen**

Het doel van grootschalig testen is zicht krijgen op het virus. Een aanvullend doel van het testbeleid van dit kabinet is 'testen om de samenleving te openen', zgn spoor 2. Het gaat dan om: 2a) 'Testen voor veilige toegang tot het sociale leven', 2b) 'testen voor veilig werken' en 2c) 'testen voor veilig studeren'. **Testen om de samenleving te openen valt buiten de directe scope van de opschaling van het grootschalig risicogericht testen.** Wel is het van belang om het grootschalig risicogericht testen te bezien met in acht neming van de gehele teststrategie en de onderliggende sporen en daar aansluiting bij te vinden. Er is geen zekerheid over hoe de verschillende sporen zich de komende periode gaan ontwikkelen, en hoe zich dus op langere termijn met elkaar verhouden. Continue de verbinding zoeken met deze sporen is daarom cruciaal.

		Actie/status
Vraag/ witte vlek	De scheidslijn tussen spoor 1 en spoor 2 (testcapaciteit) helder krijgen en benadrukken	Actie VWS

Gevraagde
besluiten

CONCEPT - BESPREEKDOCUMENT

3 Uitgangspunten en randvoorwaarden voor starten met grootschalig risicogericht testen

VWS stelt uitgangspunten en randvoorwaarden op vanuit waar een GGD-regio kan starten met grootschalig risicogericht testen. Deze uitgangspunten vormen de kaders. Het is aan de GGD GHOR en aan de regionale GGD-en om verdere invulling te geven aan het grootschalig risicogericht testen binnen de regio.

3.1. Uitgangspunten

A. Er is een uitbraak en/of er is een verhoogde of bovengemiddelde infectiedruk

Er kan worden besloten tot grootschalig risicogericht testen als er een uitbraak heeft plaatsgevonden en/of er is een verhoogde of bovengemiddelde infectiedruk in de regio.

Uitbraak

Uitbraakonderzoek is een kerntaak van GGD-en en vindt plaats indien nodig. Dit betreft dan bijvoorbeeld een contact – en uitbraakonderzoek bij een zorginstelling of een school. Het grootschalig testen kan worden gezien als een 'add-on', bovenop het uitbraakonderzoek.

Bovengemiddelde infectiedruk

Om te weten wanneer de infectiedruk bovengemiddeld is, zullen signaalwaarden – of een combinatie daarvan – moeten worden vastgesteld.

Vraag/ witte vlek		Actie/status
	Wie / welke partij kan een definitie verzorgen van verhoogde infectiedruk (aan de hand van welke criteria?) Bijvoorbeeld begeleidingscommissie? RIVM? REC'ers: Regionale Epidemiologisch Consulenten	Lijnen uitgezet: Team dashboard – VWS & Tamas / data - VWS Bespreken met GGD GHOR. Bespreken met RIVM.
Gevraagde besluiten		

B. Het is aan de regionale GGD om te besluiten te starten met grootschalig risicogericht testen.

GGD-regio initieert grootschalig risicogericht testen (bottom-up), in overleg met GGD GHOR, gemeente, VWS en Dienst Testen i.o.

3.2. Randvoorwaarden

A. In de gemeente is sprake van bestuurlijk draagvlak.

Uit eerdere pilots op het gebied van (grootschalig risicogericht) testen is bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak in een regio cruciaal voor het succesvol uitvoeren van grootschalig risicogericht testen.

B. Er is voldoende testcapaciteit.

Dienst Testen coördineert de opschaling van de testcapaciteit voor corona en faciliteert de samenwerking binnen de diagnostische keten. Voorstel is dat zodra de GGD regio heeft besloten om te willen starten met grootschalig risicogericht testen, zij zich melden bij Dienst Testen i.o.. In overleg met Dienst Testen wordt bekeken welke type testen gebruikt gaan worden. Het beschikken over voldoende testcapaciteit is een voorwaarde om te kunnen starten met grootschalig risicogericht testen.

		Actie/status
Vraag/ witte vlek	Hoe ziet Dienst Testen dit voor zich?	[Stephanie→ Joyce afspraak]
Gevraagde besluiten		

C. Regio's zetten in op verhogen testbereidheid en naleving opvolgen quarantaine- en isolatiemaatregelen

Als er meer of andere met SARS-CoV-2 besmette personen worden gevonden in de pilots dan via de reguliere teststrategie, is het uiteraard van belang dat zij de maatregelen naleven om verdere verspreiding zoveel mogelijk te beperken. Dit betekent dat inzetten op testbereidheid en test-positiviteit, en manieren om naleving van isolatie- en quarantainemaatregelen te verbeteren onlosmakelijk verbonden is aan grootschalig risicogericht testen. Gedurende de eerdere pilots in Lansingerland, Charlois Rotterdam, Dronten en Bunschoten is onderzoek gedaan naar de testbereidheid en het naleven van de quarantaine- en isolatiemaatregelen. [PM – platform geleerde lessen VWS]

CONCEPT - BESPREEKDOCUMENT

Wat verstaan we onder opschalen? Hoe ziet het opschalen eruit, vijf handelingsperspectieven

In afwachting van de onderzoeksresultaten van de pilots (risicogericht)¹ grootschalig testen die additionele inzichten geven zijn de onderstaande zes handelingsperspectieven voor opschaling geformuleerd.

GRT (inclusief / integraal onderdeel traceren, isoleren of niet)

Handelingsperspectief:

1. Het opschalen van aantal testen:

Beschikbaarheid testen verhogen; toename testen onder hoge risico groepen/clusters; toename in grootte test populatie; toegankelijkheid en laagdrempelig testen; verkorten van doorlooptijd test periode?; capaciteit verhogen van laboratorium?

2. Breder testen, frequenter en met verschillende type testen:

Testen laagdrempelig, breed en frequent beschikbaar stellen binnen een gebied; Symptomatisch en asymptomatische personen testen; meer leeftijdsgroepen/jonger testen; meer frequent dan regulier testen; verschillende type testen gebruiken (PCR test; LAMP; Antigeentest; Sabbelwat; serologische test; mondspeeling; ademtest; zelf- en thuis testen)

3. Inzet op testbereidheid, testpositiviteit en doorbreken van weerstand:

toegankelijkheid en laagdrempeligheid verhogen (oa middels minder invasieve testafname); Intensiveren van interventies voor positieve gedragsverandering,

4. Opschalen en versterken van naleven gedragsmaatregelen:

Grootschalig risico gericht testen gekoppeld aan opschalen in gedragsinterventies. zoals verbeteren compliance van quarantaine en isolatie maatregelen middels; naleven van algemene Corona gedragsmaatregelen

5. Intensivering en verdieping van communicatie:

communicatiemiddelen; taal; aanpak; communicatie voor, tijdens en na testen (bereiken specifieke doelgroep en leeftijd categorieën; influencers;

6. Verdiepen van kennis over grootschalig risicogericht testen:

Integreren van onderzoek in opgeschaalde interventies; additionele pilots om vervolgvragen voortkomend uit pilots te onderzoeken; validatiestudies integreren als dat wenselijk is;

Vraag/ witte vlek	Actie/status
Vanaf welke leeftijd kinderen testen bij GRT?	Advies RIVM, wetenschap/academia en input bevindingen pilots
Wat is de duur/periode van een GRT interventie?	GGD
Wat is de omvang van de bevolking binnen een interventiegebied, boven/ondergrens. Bestaat er een voorkeur voor omvang?	Bespreken met Dienst Testen: prognose type & aantallen testen
Afhankelijk van doel: wat is de minimale frequentie van aantal testen per week/maand?	
Welk instrumentarium is in welke omstandigheden geschikt bij GRT?	
Wat is nodig om meer gemeentes te betrekken bij opschalen?	
Wat is de capaciteit BCO binnen kader van GRT?	

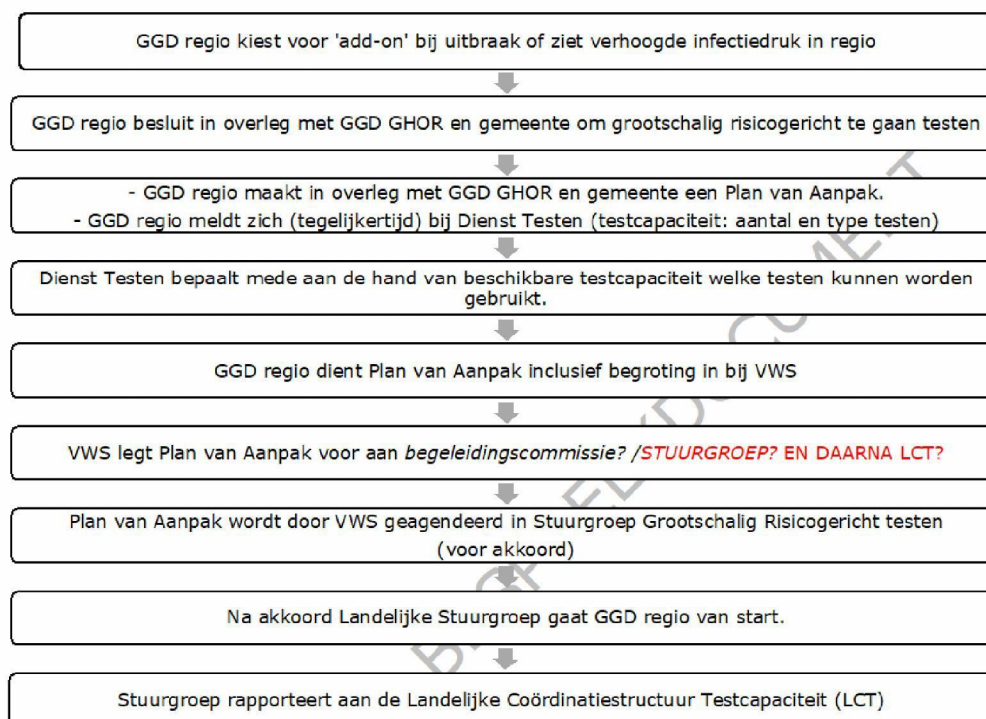
¹ De pilot in Dronten is niet risicogericht. Hier naar effect van grootschalig testen in een gemeente waar de risico's niet zo groot lijken gekeken.

	Wat is de beschikbaarheid en prognose van type en aantallen testen per gemeente (heden tot december 2021)	
Gevraagde besluiten		

CONCEPT - BESPREEKDOCUMENT

5 Hoe ziet het proces grootschalig risicogericht testen eruit?

Hieronder schematisch het proces tot grootschalig risicogericht testen weergegeven. Het gaat dan om de gevallen waarbij er een uitbraak in de regio is, waarbij de GGD kiest voor een 'add-on' en in de gevallen waarbij er sprake is van een verhoogde infectiedruk (of dreiging van verhoogde infectiedruk).

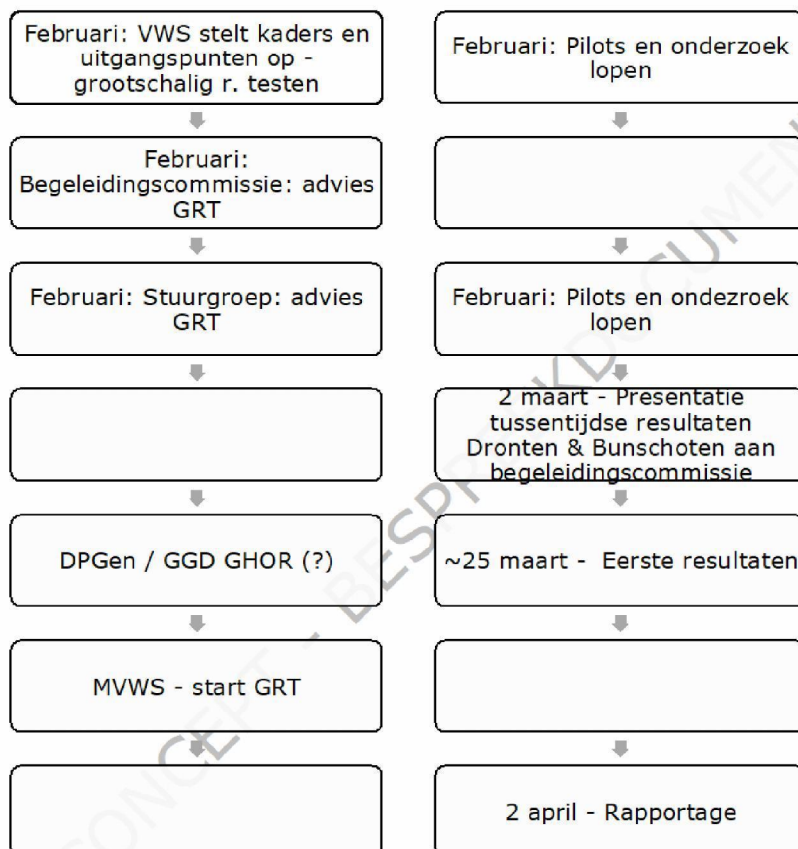

		Actie/status
Vraag/ witte vlek	Idee: LCI / RIVM vragen om een handreiking te maken voor grootschalig testen / aanvullende module. Vraag: hoe verhoudt zich dit tot menukaart GGD GHOR / faciliteren door GGD GHOR. En de methodiek die wordt ontwikkeld door projectleiders?	
	Zie voorstel proces. Welke stappen missen of zouden anders moeten zijn? Welke partijen missen?	
	Hoe ziet de invullen van de stuurgroep er over bepaalde termijn uit?	
	Waar / wie stelt de checklist op die wij met GGD'en kunnen doorlopen indien ze de wens hebben GRT toe te passen in één van hun gemeenten. Zodat we de WHY, HOW en WHAT (van ons wordt gevraagd) in kaart hebben [vraag van GGD GHOR]	VWS stelt kaders op. GGD GHOR zorgt voor checklist aangaande operationele uitvoering.
Gevraagde		

CONCEPT - BESPREEKDOCUMENT

6 Besluitvorming opschalen

De uitwerking van de kaders en uitgangspunten voor het grootschalig risicogericht testen loopt parallel aan het uitvoeren van de pilots en bijbehorende onderzoeken. Er is een spanningsveld tussen het nog ontbreken van resultaten en tegelijkertijd starten met het uitwerken van de beleidskaders en operationale uitvoering van grootschalig risicogericht testen. Hieronder een voorstel van een schematische weergave van het proces van besluitvorming – parallel aan het proces van de onderzoeken.

*Data genoemd in de schematische weergave worden vastgesteld in stuurgroep van 17 feb 2021.

		Actie/status
Vraag/witte vlek	Deze stappen doornemen.	Bespreken
	Voorstel is om begeleidingscommissie te vragen naar advies: wanneer kunnen we opschalen? 18/2	Bespreken met team / Marlous.

	Wanneer gaan we communiceren naar GGD'en dat we buiten de pilots om ondersteuning kunnen bieden voor grootschalig testen/menukaart? Is 1 maart het go-no-go moment? Waarbij wij ervoor zorgen dat we de producten zo goed als klaar hebben.	Afhankelijk van besluitvormingsproces.
Gevraagde besluiten	Er moet een besluit komen op tijdslijn onderzoeken en oplevering resultaten	Landelijke stuurgroep GRT

CONCEPT - BESPREEKDOCUMENT

7 Welke partijen zijn betrokken en welke rol/verantwoordelijkheid past daarbij?

Organisatie	rol/verantwoordelijkheid	Specifiek/diensten
Actief		
VWS	Beleidskaders vaststellen, faciliteren, financieren,	
GGD GHOR (inclusief het Landelijke Serviceloket Testen)	Faciliteert GGD regio's in de operationele uitvoering. Zorgen voor het bundelen van relatiemanagement, communicatiestrategie specifieke doelgroepen, stakeholder analyse etc) met onze menukaart (operationeel)., Uitvoeren van Bron- en Contactonderzoek	Ontwikkeling en uitrol van 'menukaart' voor uitrol GRT BCO Loket voor aanvraag van een GRT door een GGD Vanuit GGD GHOR ism regio verzoek bij stuurgroep of LCT. De vraag is of je daar nog een advies (oplegger) van GGD GHOR bij wilt.
Pilots	Methodiek ontwikkelen / draaiboek	
25 GGDs	Uitvoering	
Dienst Testen	Overzicht testcapaciteit	Beschikbaarheid testen
Gemeenten	Uitvoering, in overleg met GGD.	
VNG		
RIVM (EPI, Gedragsunit, Milieu / Riolwater surveillance)	advies, expertise, onderzoek	
OMT	Advies, expertise	Richtlijnen (bindend?)
Wetenschap/Academia (Erasmus UMC, UMC Utrecht, Universiteit Twente, Radboud UMC Universiteit, UvA)	Advies, expertise, onderzoek	
Nederlandse Rode Kruis, stichting Present en andere organisaties	ondersteunend	Menskracht, oa quarantaine coach, logistiek & materieel (teststraten)
Passief		
Rijksoverheid: NCTV+, EZK, OCW, BuZa,		
Ministerie Defensie	uitvoering	Menskracht, logistiek & materieel

Veiligheidsregio's		
Ziekenhuizen		
Scholen		
Private Sector		

CONCEPT - BESPREEKDOCUMENT

BIJLAGEN**Hoe onderbouwen we het instrument grootschalig risicogericht testen?**

Deze paragraaf geeft een zeer beknopt overzicht van de huidig beschikbare adviezen, uitspraken, onderzoeken, wetenschappelijke artikelen ter onderbouwing van grootschalig risicogericht testen en lessen die hieruit geleerd kunnen worden. << *niet compleet* >>

a. Adviezen

Advies OMT ivm testgebruik grootschalig risico gericht testen (datum): De testkeuze is afhankelijk van het doel; als het doel is om betrouwbaar inzicht krijgen in de verspreiding van Sars-CoV-2 in een gemeente, dan bestaat er een grote voorkeur voor het gebruik van PCR testen omdat hiermee zo min mogelijk besmettingen gemist worden. Een antigeensneltest geeft weliswaar snel resultaat maar heeft een beperkte gevoeligheid t.o.v. PCR (60-70%) waardoor verspreiding onderschat zal worden. De betrouwbaarheid van de test is voor dit doel doorslaggevend dan snelheid (i.t.t. grootschalig frequent testen om verspreiding te voorkomen en infectiedruk te verlagen omdat in geval van een positieve antigeensneltest geïnficeerden direct in isolatie kunnen gaan waarmee verdere verspreiding wordt voorkomen; het nadeel van fout-negatieve testen wordt in dit geval 'goedgemaakt' door vaak te testen). Een aanvullend voordeel van PCR-testen voor huidig beoogde doel, waarbij in korte tijd veel mensen getest zullen worden, is dat deze methode zich beter leent voor grote aantallen monsters; een antigeensneltest kost relatief veel personele inzet voor inzetten en aflezen per test. Bovendien kan bij gebruik PCR in een steekproef van positief getesten ook naar varianten gekeken worden middels sequencing, wat uiteraard in huidige tijden van groot belang is.

b. Relevante uitspraken en toezeggingen in debatten & kamerbrieven

De Jonge/VWS (stand van zaken brief, 17/11 & 8/12): Tot die tijd kan grootschalig en frequent testen van de Nederlanders in combinatie met bron- en contactonderzoek bijdragen aan het open houden van de samenleving en het zicht houden op het virus. Het grootschalig testen van mensen zonder klachten is een ambitie waar het bedrijfsleven om heeft gevraagd en die door het kabinet wordt omarmd. Mijn ambitie is dat in Nederland het testen op COVID-19 sneller, op meer plekken en laagdrempelig kan plaatsvinden. Ik werk samen met de GGD'en, werkgevers en ondernemers (via de samenwerking met VNO-NCW) aan een doorontwikkeling van de teststrategie en een daarbij passende ambitieuze opschaling van de testcapaciteit. Dat doe ik langs de u eerder aangegeven drie sporen: (1) de basistestinfrastructuur van de GGD, (2) het aanvullende testspoor via bedrijven en instellingen en (3) thuis testen. De kern van deze doorontwikkeling van het testbeleid is dat de beschikbare testcapaciteit de komende maanden steeds verder wordt vergroot dankzij de inzet van de GGD'en in spoor 1 en de ondernemers en werkgevers in spoor 2. Door risicogericht te testen sorteren we maximaal effect op het omlaag brengen van de besmettingen en straks het stapsgewijs openen van de samenleving.

Van Dissel/RIVM (briefing, datum) : Testen heeft wel zin en er is veel nagedacht over grootschaliger testen. Maar alleen een test verrichten, is geen bestrijdingsmaatregel. Alleen vaststellen dat iemand positief is, gaat niets bijdragen. Er zal altijd een groep zijn die zich minder snel zal laten testen. Ook kan je de situatie creëren dat testen een zekere onveiligheid creëert, omdat mensen na test denken dat ze veilig zijn. Daarnaast moet je testen zeer frequent doen – er is maar een korte periode van zekerheid dat je niet besmettelijk bent. Als je dat vertaalt naar gedrag dat iemand kan laten zien als diegene maatregelen laat varen omdat diegene net heeft gehoord toch niet besmettelijk te zijn, lok je gedrag uit van een R-waarde van 2 of hoger. Kan epidemie juist voeden. Testen en veel testen ligt complex, moet op specifieke situaties zijn afgestemd.

c. Bevindingen van pilots (grootschalig en risicogericht) testen

Hoe worden lessen geleerd en geïntegreerd uit de pilots?

d. Wetenschappelijk onderzoek nationaal**e. Wetenschappelijk onderzoek internationaal**